

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **Rödl & Partner Consulting, s. r. o.**, se sídlem Platněřská 2, Praha 1, zastoupený JUDr. Petrem Novotným, advokátem se sídlem AK Rödl & Partner, v. o. s., Platněřská 2, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2010, č. j. 12 Ad 7/2010 - 107, vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Ads 86/2010, o námitce podjatosti žalobce proti soudcům Nejvyššího správního soudu JUDr. Petru Průchovi, JUDr. Jaroslavu Vlašínovi a JUDr. Milanu Kamlachovi,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Petr Průcha, JUDr. Jaroslav Vlašín a JUDr. Milan Kamlach **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Ads 86/2010.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností, doručenou Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) dne 13. 5. 2010, vedenou u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 3 Ads 86/2010, se žalobce domáhá, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí městského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 3. 2007.

Nejvyšší správní soud vyrozuměl stěžovatele o složení třetího senátu Nejvyššího správního soudu, který v souladu s rozvrhem práce bude shora specifikovanou věc projednávat a rozhodovat (písemnost ze dne 21. 6. 2010, č.j. 3 Ads 86/2010 - 129, doručená stěžovateli dne 23. 6. 2010). Na poučení reagoval

žalobce podáním námítky podjatosti proti všem soudcům třetího senátu Nejvyššího správního soudu s odůvodněním, že senát ve shodném složení již rozhodoval v řízení, které řízení vedenému pod sp. zn. 3 Ads 86/2010 předcházelo. V předcházejícím řízení vydal třetí senát Nejvyššího správního soudu ve shodném složení rozsudek ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 137/2009 - 86, kterým zrušil pro stěžovatele příznivý rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. S ohledem na skutečnost, že ve věci vedené pod sp. zn. 3 Ads 86/2010 je napadán právě rozsudek městského soudu, který vycházel z právních závěrů vyslovených uvedenými soudci v předcházejícím řízení vedeném pod sp. zn. 3 Ads 137/2009, jsou splněny podmínky jejich podjatosti ve smyslu ustanovení § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Věc byla v souladu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 7. 2003, č. j. Nao 28/2003 - 5, publikované pod č. 49/2004 Sb. NSS), předložena k rozhodnutí jinému senátu tohoto soudu. Pro řízení o námitce podjatosti jí byla přidělena sp. zn. Nao 63/2010.

K námitce podjatosti se vyjádřili všichni soudci třetího senátu Nejvyššího správního soudu, tj. JUDr. Petr Průcha, JUDr. Jaroslav Vlašín a JUDr. Milan Kamlach, s tím, že nemají žádný vztah ani k účastníkům řízení ani k jejich zástupcům, nemají žádný poměr k projednávané věci a necítí se být podjatí.

Při posouzení namítané podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z následujících úvah. Součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojiňmaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží našla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezájatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 370/04).

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezáužatě a spravedlivě.

Jedním z důvodů pro vyloučení soudců je dle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. skutečnost, že se tito podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, za předpokladu, že jde o totožnou věc. Podíl soudce na rozhodování v „předchozím soudním řízení“ ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., který zakládá důvod pro jeho vyloučení, se však týká rozhodování ve stejné věci u soudu nižšího stupně. Podílem na předcházejícím soudním řízení tak bude např. situace, kdy soudce působil ve věci jak u krajského soudu, tak posléze u Nejvyššího správního soudu, popřípadě naopak, kdy jako člen senátu Nejvyššího správního soudu by věc vrátil krajskému soudu, kde by zasedal jako člen senátu, nebo jako specializovaný samosoudce, a měl by ji znovu projednávat. Smysl a účel věty druhé § 8 odst. 1 s. ř. s. spočívá mimo jiné v rozvinutí principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces.

Ustanovení § 8 s. ř. s. dále také stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodovací činnost respektive právní názory soudců na určitou otázku proto nemohou samy o sobě zakládat důvod k jejich podjatosti.

S ohledem na skutečnost, že žádný z členů třetího senátu Nejvyššího správního soudu se nepodílel na rozhodování věci vedené pod sp.zn. 3 Ads 86/2010 v předchozím stupni, tedy v žalobním řízení před Městským soudem v Praze, a vzhledem k tomu, že ani samotní soudci se necítí být z projednávání a rozhodnutí věci vyloučení, přičemž jejich rozhodovací činnost sama o sobě nemůže podjatost založit, neshledal Nejvyšší správní soud návrh žalobce na vyloučení shora uvedených soudců třetího senátu Nejvyššího správního soudu z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 3 Ads 86/2010 důvodným. V uvedené věci budou proto dále rozhodovat shora uvedení soudci třetího senátu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení n e j s o u opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. srpna 2010

JUDr. Radan Malík
předseda senátu